

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Veronika Kozlovská

Příjmová složka rozpočtu obce

Bakalářská práce

Olomouc 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Příjmová složka rozpočtu obce“ vypracovala samostatně a citovala všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 27. 3. 2015

.....
Kozlovská Veronika

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce JUDr. Zdence Papouškové, Ph.D. za poskytnuté informace a konzultace, cenné připomínky, odborné rady, kterými přispěl k vypracování bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	7
1 VYMEZENÍ POJMŮ	9
1.1 Veřejná správa	9
1.2 Státní správa	9
1.3 Územní samospráva	10
1.4 Obec jako územně samosprávný celek	10
2 OBECNÉ POJMY ROZPOČTU OBCE	12
2.1 Pojem rozpočet	12
2.2 Rozpočtová soustava	13
2.3 Zásady rozpočtu	14
2.4 Rozpočtový proces	15
3 PŘÍJMY OBCE	17
3.1 Daňové příjmy	19
3.1.1 Majetkové daně	20
3.1.2 Důchodové daně	20
3.1.3 Spotřební daně	20
3.1.4 Místní poplatky	21
3.1.5 Správní poplatky	25
3.2 Nedaňové příjmy	26
3.2.1 Příjmy z vlastního podnikání	26
3.2.2 Uživatelské poplatky	27
3.2.3 Sankční příjmy	27
3.2.4 Příjmy z mimorozpočtových fondů územní samosprávy	27
3.2.5 Ostatní příjmy	27
3.3 Nenávratné příjmy	28
3.4 Návratné příjmy	29
3.4.1 Úvěry	30
3.4.2 Příjmy z emise cenných papírů	30
3.4.3 Návratná finanční výpomoc	30
3.4.4 Další návratné příjmy	31

4 ANALÝZA ROZPOČTU BENEŠOV	32
4.1 Charakteristika obce Benešov	32
4.2 Místní poplatky obce Benešov	32
4.3 Analýza rozpočtu obce Benešov	35
4.4 Zhodnocení hospodaření	38
ZÁVĚR	39
ABSTRAKT	41
KLÍČOVÁ SLOVA	42
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	43

Seznam použitých zkratek

Č.	Číslo
Čl.	Článek
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruna česká
Odst.	Odstavec
OZV	Obecně závazná vyhláška
PO	Právnícká osoba
Sb.	Sbírka
VÚSC	Vyšší územně samosprávný celek
ZÚSC	Základní územně samosprávný celek

ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si vybrala z právního oboru finančního práva, které řadí mezi část zvláštní. Názvem práce je „*Příjmová složka rozpočtu obce.*“ Pod pojem příjem můžeme zařadit různé finanční prostředky. Zejména se jedná o daňové a nedaňové příjmy, příjmy vlastní, poplatky obce. Dále zde můžeme uvést příjmy sankční povahy, které jsou příjmem obce.

Obec jako základní územně samosprávný celek potřebuje ke své činnosti ekonomický nástroj, který zajišťuje chod obce ve vztahu k občanům obce. Jedná se o finanční nástroj, který je sestavován na období jednoho roku. Občané obce se podílejí na sestavování rozpočtu prostřednictvím zástupců volených v komunálních volbách.

Jádrem mé práce bude rozpočet jako takový. Jeho charakteristika, rozpočtový proces a příjmové složky. Jedná se o důležitý ekonomický nástroj obce pro jeho celkové hospodaření. Jako příklad uvedu obec Benešov, kde analyzuji jeho příjmovou složku.

Benešov leží v Jihomoravském kraji. První zmínka o obci pochází už ze 14. století. Benešov vznikl jako tvrz nebo zemanství s hospodářským dvorem. Obec je tvořena dvěma částmi. Východní část obce tvoří Pavlov a druhou část Benešov. Rozkládají se v přírodní rezervaci Pavlovské mokřady, kde se nachází přírodní památka Horní Bělá. Obec Benešov má 658 obyvatel.

Zastupitelstvo obce se skládá z patnácti členů a rada z pěti. Obecní úřad je tvořen starostou a zaměstnanci do něj zařazenými. Starosta svůj post vykonává jako uvolněný. V obci působí finanční a kontrolní výbor, mimo to jsou zřízeny také komise pro mládež, školství a kulturu a stavební komise.

Tu to obec jsem si vybrala především z důvodu, že jsem na místním obecním úřadě vykonala odbornou praxi a mimo jiné jsem zde splnila povinnou školní docházku. V této obci je zajištěna občanská vybavenost. Jedná se o Základní školu a Mateřskou školu Benešov, kulturní dům, restaurace, zdravotní středisko - ordinace zubního, dětského a dospělého lékaře, prodejna potravin a pekárna. Dále občané mohou využívat služby místní knihovny a Českou poštu.

Bakalářská práce bude rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole vymezím pojmy, které považuji za důležité celé problematiku oblasti veřejné správy. Druhá kapitola nám definuje samostatný pojem rozpočet, rozpočtový proces a zásady, které se musí dodržovat při jeho sestavování. Ve třetí části analyzuji, z čeho se skládá příjmová složka rozpočtu obce. Tato část je považována za hlavní část bakalářské práce. Zde charakterizují jednotlivé druhy

příjmů, jejich rozdělení a také zda jsou obci vlastní či přijaté. V poslední části poukazuji na příjmovou složku rozpočtu obce konkrétně, z čeho se tato složka skládá. Taktéž srovnám příjmy za poslední tři roční období.

Při psaní této práce budu vycházet z aktuálních právních předpisů, které souvisí s rozpočtovým právem a právními předpisy nejvyšší síly, tedy ústavními zákony České republiky (dále také ČR). Dále budu využívat knižní publikace a informace o analýze příjmové složky rozpočtu obce Benešov, které využiji z jejich podkladů.

Cílem této práce je vysvětlení problematiky rozpočtu obce, obzvlášť charakteristiky příjmové složky, srovnání příjmové složky a její zhodnocení. Při zpracování této práce v první části využiji metodu teoretickou a v druhé části srovnám příjmovou složku.

1 Vymezení pojmů

1.1 Veřejná správa

Veřejná správa je obecný pojem, který je v dnešní době každému známý. Setkáváme se s ním v odborné literatuře, periodických publikacích, televizi nebo rádio.

Pro vymezení „veřejné správy“ neexistuje žádný jednotný názor autorů. Každý poukazuje na veřejnou správu jiným pohledem. Proto existuje pro tento pojem různé výklady. Např. „*veřejná správa je určitý druh činnosti (tj. spravování), nebo institucí (organizaci, úřad), která veřejnou správu vykonává.*“¹ Další vymezení veřejné správy je takové, že je charakterizována za jakýkoliv projev činnosti, který směřuje k dosažení určitého cíle. Ten může mít povahu veřejnou nebo soukromou. Podle jeho určení se na ní díváme jako na správu vrchnostenskou nebo na správu fiskální.² Obecně můžeme říci, že se jedná o činnost společenskou, cílevědomou a záměrnou, která směřuje k dosažení určitého cíle. Veřejná správa se člení na státní správu a samosprávu, kterou vykonávají příslušné správní orgány.

1.2 Státní správa

Součástí veřejné správy je státní správa, která je realizována prostřednictvím subjektů státu. Tato správa je odvozena od poslání, podstaty a postavení státu. Lze říci, že je to forma činnosti státu, kterou realizuje prostřednictvím svých orgánů, jež zřizuje na základě zákona. Státní správa má charakter výkonný, podzákonný a nařizovací s prvky řídicími a regulačními. Tyto prvky souvisí s organizací a povahou cílového zaměření státní správy. Prvek řídicí zahrnuje proces ovlivňující, který zajišťující dosažení určitého cíle. Na druhou stranu prvek regulační souvisí s mocensko – ochranným působením státní správy vůči adresátům veřejné správy.³ Státní správu lze dělit na přímou a nepřímou. Jedná se o subjekty státu, které vykonávají státní správu v přímé působnosti nebo v působnosti, která byla na ně delegována nebo propůjčena na základě zákona. Mezi přímé vykonavatele státní správy patří: vláda, ministerstva, jiné správní úřady, veřejné ozbrojené sbory nebo jiné veřejné sbory, hlava státu. Mezi ostatní vykonavatele státní správy patří: obecní úřady, krajské úřady nebo fyzická osoba (dále FO) nebo právnické osoby (dále PO).⁴

---

¹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 5 s.

² HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 5 s.

³ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Brno: Vydavatelství Masarykova Univerzita, 2007. 59 s.

⁴ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Brno: Vydavatelství Masarykova Univerzita, 2007. 126 – 132 s.

Státní správa působí vůči adresátům navenek nebo dovnitř. Podléhá principu hierarchie tj. vztahu nadřízenosti a podřízenosti, kde platí podřízenost nižšího subjektu vůči vyššímu.

1.3 Územní samospráva

Jedná se o samosprávu, která je vykonávána veřejnoprávními subjekty odlišnými od státu, jež nemají mocenské postavení. Tento typ samosprávy je založený na principu územním (princip teritoriality) a společenství občanů. Podstatou a posláním územní samosprávy je rozhodovat o vlastních otázkách a spravovat své záležitosti.⁵ Právo na samosprávu plyne z Ústavy ČR. Nositeli územní samosprávy jsou obce a kraje. Obce a kraje jsou PO, které mají způsobilost k právům a povinnostem, k právním úkonům a protiprávní způsobilost. Tyto subjekty vykonávají samosprávu, do které může stát zasahovat jen, pokud to vyžaduje ochrana zákona.⁶ Územní samospráva má své orgány, které zajišťují výkon autonomie.

1.4 Obec jako územně samosprávný celek

Obec je základní územní samosprávný celek (dále ZÚSC). Je tvořena společenství občanů, území, které je vymezeno hranicemi tzv. katastrálním území a majetkem. Každá obec je součástí vyššího územního samosprávného celku (dále VÚSC). Obec má právo na samosprávu, které je zakotveno v ústavě a to v čl. 8 „*zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.*“⁷

Obec je veřejnoprávní korporace, která hospodáří se svým vlastním majetkem. Jako subjekt vystupuje v právních vztazích a nese odpovědnost za své jednání.⁸ Je PO, která je odlišná od státu. Obec vykonává samostatnou a přenesenou působnost a platí obecná zásada, že pokud zákon výslovně neupravuje, o jakou působnost se jedná, pak platí, že se jedná o působnost samostatnou.

Obec zahrnuje 3 prvky: ekonomický, územní a občanský.

Prvek ekonomický - zahrnuje vlastní majetek obce, se kterým hospodáří. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese právní odpovědnost. Důležitým nástrojem pro hospodaření obce je rozpočet.

---

⁵ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Brno: Vydavatelství Masarykova Univerzita, 2007. 67 s.

⁶ PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Brno: Vydavatelství Masarykova Univerzita, 2007. 151 – 152 s.

⁷ zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů §2

Prvek územní - každá obec má své území, které na sebe musí navazovat. Území obce zahrnuje jedno nebo více katastrálních území. Obce, které spolu sousedí, se mohou slučovat, připojovat nebo se mohou oddělit na jednotlivé obce na základě dohody.

Prvek občanský - Občanem obce je FO, která je státním občanem ČR a je hlášena k trvalému pobytu v obci. Tato osoba může realizovat své práva a povinnosti. Jedná se např. o aktivní a pasivní volební právo, pro které je zákonem stanovena úplná zletilost občana. Mezi další práva patří: právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstvu, k rozpočtu a závěrečnému účtu, podávat orgánům obce své připomínky a námítky.⁹

---

⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 142 – 149 s.

2 Obecné pojmy rozpočtu obce

2.1 Pojem rozpočet

Hlavním a důležitým finančním nástrojem pro hospodaření obce je **rozpočet**. Je označován jako decentralizovaný peněžní fond, ve kterých se soustřeďují příjmy získané na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě a z vlastní činnosti obce.¹⁰ Pro pojem rozpočet neexistuje ucelená definice. Můžeme na něj poukázat z různých pohledů. Jedním z nich je: „*číselný hospodářský plán pro určité, časově omezené, zpravidla jednorozhodčí finanční období, jehož hlavní náplní jsou příjmy i výdaje spojené s tímto obdobím.*“¹¹ Lze říci, že obecní rozpočet je finanční plán, kterým se řídí financování činností obce na roční období. Pomocí rozpočtu dochází k zajištění a financování činností, potřeb a úkolů. Je to nástroj, který slouží k zajištění potřeb pro obyvatelstvo.

Rozpočet má základní funkce: **alokační, redistribuční a stabilizační**. Alokační funkce souvisí s decentralizací různých aktivit na územní samosprávu. Funkce redistribuční souvisí s legislativním záměrem. O finančních prostředcích rozhoduje parlament prostřednictvím zákonů. Dochází k jejich přerozdělování ze státního rozpočtu na jiné subjekty. Stabilizační funkce vyjadřuje stabilizační účinky, které mají dopad na vyhodnocování příjmů na pokrytí výdajů.¹²

Mimo tyto funkce má rozpočet i jiné úlohy. Jedná se o úlohy řídicí, organizační, kontrolní, stimulační a informační. Např. kontrolní funkce slouží ke kontrole plnění cílů a sledování příjmů a výdajů. Všechny tyto údaje musí být zaznamenány.

Rozpočet můžeme dělit podle výsledku hospodaření: rozpočet vyrovnaný, přebytkový a schodkový. **Rozpočet vyrovnaný** je takový, kdy příjmy a výdaje jsou si rovny. Tento typ je nejideálnější. V **rozpočtu přebytkovém** jsou příjmy vyšší než výdaje. Při něm musí být stanoveno, že v příštích letech přebytkové finanční prostředky budou použity k uhrazení výdajů nebo na úhradu úroků z minulých let. Posledním typem rozpočtu je **rozpočet schodkový**. Zde jsou výdaje větší než příjmy a rozpočet je schválen, pokud je stanoveno, jak bude schodek uhrazen.¹³

---

¹⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 57 s.

¹¹ MRKÝVKA, Petr a kol. *Finanční právo a finanční správa: 1. díl*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 292 s.

¹² PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 99 s.

¹³ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 101 s.

Dále je můžeme rozdělit na státní rozpočet, obecní rozpočet (rozpočet obce, kraje) a rozpočty fondů. Místní rozpočty jsou samostatné, zásadně nezávislé, ale v rámci nich existují vzájemné vztahy s ostatními subjekty (stát, kraj).

Rozpočet obsahuje údaje o příjmech, výdajů a ostatních peněžních operací

2.2 Rozpočtová soustava

Na rozpočtovou soustavu lze nahlížet ze dvou hledisek, které spolu úzce souvisejí. Jedním z nich je pohled institucionální, kterým rozumíme soustavu rozpočtu orgánů a institucí, jež se starají o tvorbu a přerozdělování finančních prostředků na ostatní subjekty a plní funkci kontrolní. Druhý pohled finanční nám označuje rozpočtovou soustavu jako soustavu veřejných rozpočtů a jejich vztahů uvnitř.¹⁴

Definicí rozpočtové soustavy pojmáme ze dvou pohledů (užší a širší). Pohled užší poukazuje na veřejné rozpočty, mezi které zařazujeme státní rozpočet, místní rozpočty, rozpočty státních fondů a rozpočet Evropské unie. Druhý směr řadí mezi veřejné rozpočty i jednotlivé rozpočty, které jsou součástí veřejného rozpočtu. Jedná se o rozpočty organizačních složek, rozpočty příspěvkových organizací aj.¹⁵

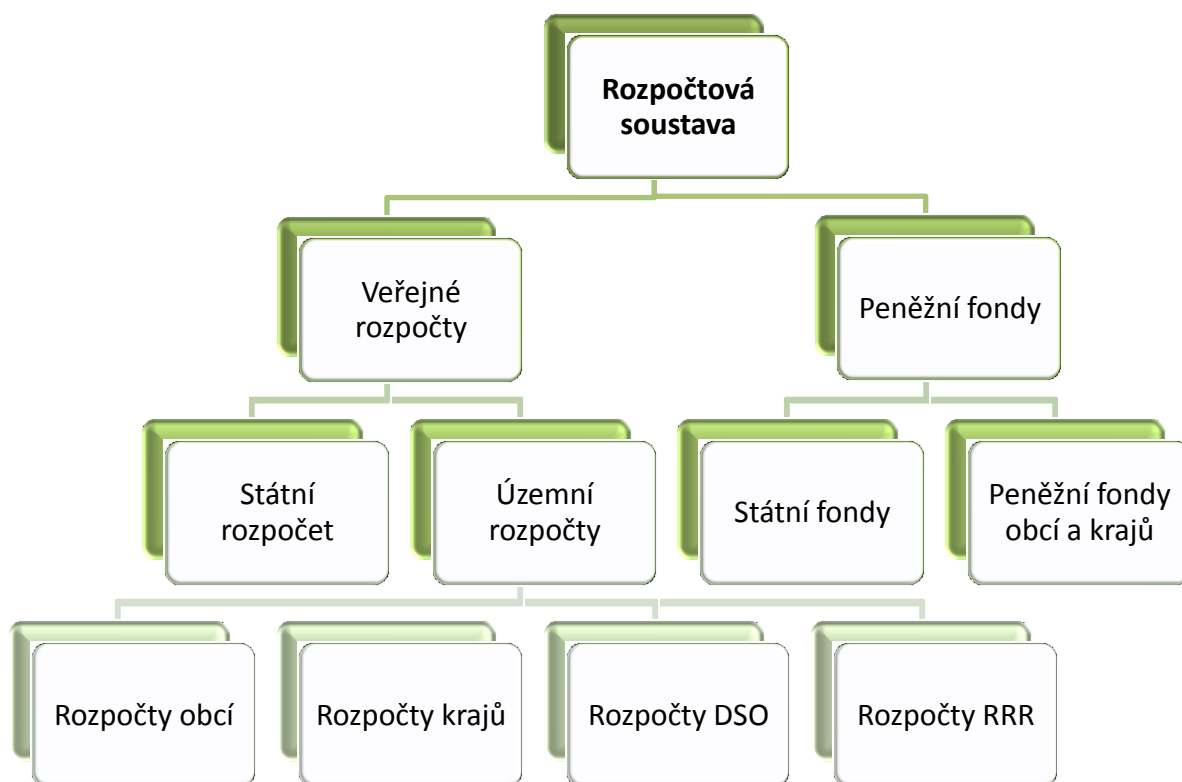
Rozpočtovou soustavu řadíme mezi zvláštní část rozpočtového práva. Právní normy, které upravují tuto problematiku, jsou řazeny do práva finančního. Tedy toto právo je vymezeno jako právní odvětví finančního práva.

---

¹⁴ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 217 – 218 s.

¹⁵ MARKOVÁ, H., BOHÁČ, R. *Rozpočtové právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. 91 s.

Obrázek č. 1: Schéma rozpočtové soustavy

Pramen: Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, s. 204, doplněného autorkou.

2.3 Zásady rozpočtu

V každé fázi rozpočtového procesu se musí dodržovat určité zásady a pravidla. Tyto zásady se musí ctít a to v případě připravování, sestavování a po celou dobu s nimi pracovat.

Jedna z prvních nejdůležitějších zásad je **zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu**. Ta vyjadřuje povinnost sestavování rozpočtu každý rok, který se shoduje s rokem kalendářním. Příjmové a výdajové údaje na období jednoho roku se dají dobře předvídat, reálně plánovat a kontrolovat.

Zásada každoročního sestavování a schvalování úzce souvisí se **zásadou včasnosti**. Ta nám poukazuje na včasné plánování a schválení rozpočtu. Rozpočet musí být sestavován v takovém předstihu, aby orgán, který jej schvaluje, dosáhl souhlasu před koncem rozpočtového období. Nový rozpočet by měl začít plnit svou funkci od nového kalendářního roku.

Zásada reálnosti a pravdivosti v rozpočtu nám poukazuje na údaje příjmů a výdajů. Snaží se zabránit zkreslování údajů. Při tomto lze využít údaje z minulých let, tak aby nedocházelo k určitým změnám. Na ní navazuje **zásada úplnosti, jednotnosti a**

průhlednosti rozpočtu. Ty se snaží zabránit zkreslení tak, aby výdajové a příjmové údaje bylo možné kontrolovat, analyzovat a srovnávat. Příjmové údaje musí být odděleny od výdajových pro zajištění přehlednosti. Jsou členěny podle různých hledisek a kategorií.

Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný, což souvisí se **zásadou dlouhodobé vyrovnanosti**. Jedná se o takový rozpočet, kdy příjmy jsou si rovny k výdajům. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů připouští výjimky, kdy rozpočet může být schválený jako přebytkový či schodkový.

Zásada hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti při použití rozpočtových prostředků k vyčleněným druhům slouží k určité potřebě pro účely zajištění veřejného statku a zabezpečení obyvatelstva. Tyto prostředky využívat efektivně a hospodárně.

Další důležitou zásadou je **zásada publicity**. Jedná se o zásadu, kdy veřejnost musí být seznámena s jednotlivými fázemi rozpočtu. Rozpočet je projednáván na veřejném zasedání a je zveřejňován na úřední desce obce.

Zásada omezení přesunů říká, že určité finanční prostředky se nemohou přesouvat z jedné složky na jinou, ale lze přesunout takové položky, které jsou ve stejné kategorii. Nebo má-li se hospodařit řádně, nemůže dojít k hospodaření mimo rozpočet.

Poslední zásadou, kterou nalezneme při sestavování rozpočtu je **zásada přednosti výdajů před příjmy**. Obec podle stanovených cílů se musí postarat o zajištění finančních prostředků k uskutečnění těchto cílů.¹⁶

2.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces lze charakterizovat jako určitý **druh řízení**, který vykonává orgán obce v samostatné působnosti, jež má k této činnosti pravomoc. Jedná se o veškeré úkony, které se provádějí v rámci rozpočtu. Tyto úkony na sebe musí vzájemně navazovat. Rozpočtový proces většinou trvá tři roky, kdy v prvním roce dochází k připravování rozpočtu, v druhém roce se vykonává hospodaření rozpočtu a v posledním roce probíhá vyhodnocení. Tento proces se skládá z následujících částí:

- a) příprava a sestavování návrhu,
- b) projednání a schválení,
- c) plnění tzv. hospodaření,
- d) kontrola rozpočtu
- e) sestavování závěrečného účtu.¹⁷

---

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka, *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 118 - 120 s.

Právní úprava rozpočtového procesu je zejména upravena v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, dále v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Další náležitosti nalezneme ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě vydané ministerstvem financí, také vycházíme ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), kdy tento zákon nám upravuje postavení a pravomoc orgánů, které se podílejí na sestavování a schválení rozpočtu.

---

¹⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. 112 s.

3 Příjmy obce

Rozpočet obce je ekonomický nástroj. Slouží k uskutečňování činností obce, kterými jsou zajištěny potřeby občanů prostřednictvím finančních prostředků. Členíme jej na dvě složky: příjmová a výdajová složka.

V rámci příjmové složky rozlišujeme vlastní příjmy, peněžní prostředky získané od státu a jiné peněžní prostředky. Vlastní příjmy dělíme na kapitálové a běžné. Charakteristickým znakem běžných příjmů je to, že se pravidelně opakují, ale ne vždy ve stejné míře peněžních prostředků. Zařadit zde můžeme příjmy daňové a nedaňové. Typickým příkladem daňových příjmů jsou majetkové a důchodové daně. Do nedaňových řadíme např. příjmy z vlastních činností. Podrobný popis těchto skupin je zmíněn níže. Druhou skupinou jsou příjmy kapitálové. Tyto jsou zpravidla jednorázové, účelové a využívají se k financování dlouhodobých potřeb. Kapitálové příjmy členíme na příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.¹⁸

Někteří autoři dále dělí příjmy na **nenávratné** a **návratné příjmy**. Nenávratné příjmy tvoří největší část peněžních prostředků příjmů. Mezi takové příjmy zejména patří: daňové, nedaňové příjmy a dotace. Jsou založeny na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Druhou skupinou jsou návratné příjmy. Jedná se o příjmy, které jsou obci propůjčeny a musí být vráceny. Jedná se např. o úvěry a půjčky.¹⁹

Z pohledu teorie by měly být příjmy: dostatečně výnosné, závislé na aktivitě obce, rovnoměrně rozloženy, plánovatelné z hlediska časového období a administrativně nenáročné.²⁰

Obecně jsou příjmy obcí vymezeny zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Mezi příjmy obce podle tohoto zákona patří:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,

---

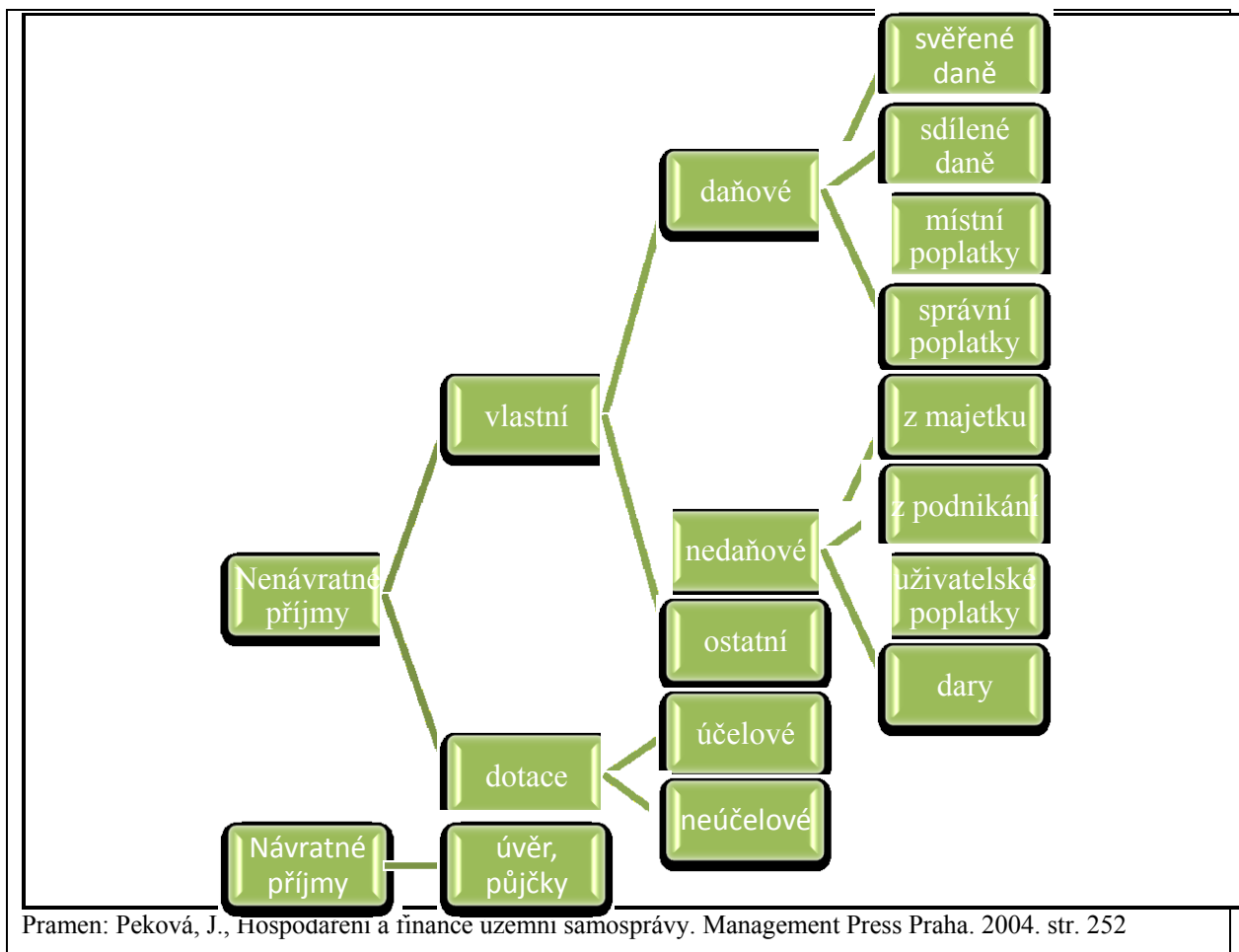
¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe c ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 445 s.

¹⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 57 s.

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe c ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 238 s.

- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních právních předpisů, zejména ze správních poplatků z této činnosti,
- příjmy z místních poplatků dle zákona o místních poplatcích,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžní dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.²¹

Obrázek č. 2: Schéma příjmů územního rozpočtu

Pramen: Peková, J., Hospodárení a finance územní samosprávy. Management Press Praha. 2004. str. 252

²¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů §7

3.1 Daňové příjmy

Jde o skupinu příjmů, které tvoří největší část rozpočtu obce. Tento druh příjmů je povinný a není účelově vázány. Orgány obcí rozhodují o využití daňových příjmů, tzn., že mají určitou svobodu s jejich rozdělením a nakládáním. Zákonem jsou stanoveny druhy daní, které automaticky plynou přímo do rozpočtu obce. Tento druh se každoročně opakuje. Největší část daňových příjmů tvoří daň z FO a PO.

Rozdělení daňových příjmů lze posuzovat ze čtyř hledisek: daňová legislativa, správa, sazba a určení.²²

Daňové příjmy rozlišujeme na dvě skupiny: **daně svěřené** a **daně sdílené**. Z daní svěřených plyne výnos výlučně do rozpočtu obcí (např. daň z nemovitých věcí). Do daní sdílených zahrnujeme ty, jejichž celostátní výnos je procentuálně rozdělen do více druhů rozpočtů (např. daň z přidané hodnoty). Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní definuje jednotlivé skupiny zařazení jednotlivých daní.²³

Současný zákon o rozpočtovém určení daní zahrnuje následující výnosy:

- výnos daně z nemovitých věcí, tento výnos je příjmem takové obce, na jejímž území se nemovitá věc nachází,
- podíl 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl 22,87 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, které jsou odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních příjmů,
- podíl 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy,
- podíl 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
- aj.²⁴

Tyto daňové příjmy jsou přerozdělovány podle následujících kritérií. Zejména se jedná o: počtu obyvatel, velikost katastrálního území a kategorie obce. Mezi další kritéria zařazujeme: rozlohu zastavěného území, nadmořskou výšku, vzdálenost obce od administrativního centra, počet žáků aj.

---

²² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 57 s.

²³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 253 – 256 s.

²⁴ zákon č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

3.1.1 Majetkové daně

Mezi majetkové daně zařazujeme daň z nemovitých věcí, která následně spadá do skupiny svěřených daní. Celá tato daň plyne do rozpočtu obce, na jejímž území se nemovitá věc nachází. „Zpravidla se majetkovými daněmi zdaňuje majetek ve vlastnictví, nebo majetek nabytý darem, dědictvím, či úplným převodem.“²⁵

Předmětem daně je půda a nemovitý majetek (budovy). Poplatníkem daně z nemovité věci je vlastník bohatství, ale za určitých podmínek jim může být i nájemník a uživatel. Pozemky a stavby, které jsou ve vlastnictví státu, jsou osvobozeny. „Majetkové daně nerespektují zásadu schopnosti platit daň, nerespektují důchodovou situaci poplatníka daně.“²⁶ Sazba daně za každý m² a podle typu nemovité věci je určena zákonem o dani z nemovitých věcí. Tato sazba se dále násobí koeficientem, který je dán na základě počtu obyvatel.²⁷

Cílem této daně je určitá regulace majetku, nerovnost mezi subjekty a pomocí ní dochází ke stabilnímu příjmu rozpočtu obce.

3.1.2 Důchodové daně

Tento typ daní spadá do okruhu sdílených, jejichž výnos je rozdělen do rozpočtu obcí nebo regionů. Ten je zákonem stanovený. Zařazujeme mezi ně daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Tento typ daní procházel od vzniku samostatné České republiky změnami v podílu výnosu ve vztahu k rozpočtům obcí. Mezi základní kritéria patří: velikost obce a počet obyvatel, které nalezneme v zákoně č. 243/2000Sb., o rozpočtovém určení daní.²⁸

3.1.3 Spotřební daně

Tento typ daní patří k jedněm z nejstarších, které sahají až do období starověkého Říma. Jejich cílem je naplnit státní rozpočet. Jedná se o daň, která je uvalena na určité výrobky např. výrobky z tabáku, vína, piva, lihu a minerálních olejů.

---

²⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 85 s.

²⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 247 s.

²⁷ zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 252 – 254 s.

Tento typ daní patří mezi svěřené, jelikož je výnos na celostátní úrovni přerozdělen do rozpočtů obcí či regionů. Podíl výnosu je stejně závislý na určitých kritériích jako u důchodových daní. Hlavním kritériem je počet obyvatel daného území.²⁹

3.1.4 Místní poplatky

Mezi další skupinou daňových příjmů zařazujeme místní poplatky. Jsou stanoveny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, které mohou být v obci občanům ukládány. Jejich právní rámec je zakotven v Listině základních práv a svobod v čl. 11 odst. 5, kdy „*daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.*“³⁰

Pojem poplatek je definován jako „*povinná zákonem stanovená peněžní částka, kterou fyzické a právnické osoby odvádí ze zákonem vymezeného předmětu poplatku do místního veřejného rozpočtu, a to v zákonem stanovené výši a v určených lhůtách.*“³¹

Zákon o místních poplatcích nám určuje jednotlivé druhy poplatků. Jsou stanovené následující poplatky: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.³²

Místní poplatky jsou taxativně stanoveny zákonem. Obce v rámci své samostatné působnosti jsou ze zákona zmocněny samy rozhodnout, které z těchto poplatků budou realizovat, vyměřovat a vybírat. O místních poplatcích rozhoduje volený orgán tedy zastupitelstvo. Má stanovený základ v zákoně o místních poplatcích, ale obec jej stanoví prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (dále také OZV).³³

Obecně závazná vyhláška se vztahuje na všechny FO nebo PO, které mají na území obce bydliště, sídlo nebo provádí činnosti, která jsou tímto místním poplatkem zpoplatněna. FO nebo PO se řídí dle OZV, která stanoví sazbu poplatku, ohlašovací povinnost vedoucí ke vzniku či zániku poplatkové povinnosti. Dále obsahuje vybírání, placení, ale i splatnost poplatku a možnosti kritéria ke snížení nebo odsvobodnění.

²⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 254 – 255 s.

³⁰ Listina základních práv a svobod, čl. 11 odst. 5

³¹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: Úplné znění zákona o místních poplatcích s poznámkami*. 3. vydání. Praha: Linde, 2008. 48 s.

³² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 276 – 278 s.

³³ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, XVI s.

Poplatek ze psů

Poplatek ze psů patří k nejběžnějšímu a nejčastějšímu typu místního poplatku. Poplatníkem je držitel psa. Tím je FO nebo PO, která má bydliště nebo sídlo na území obce. Tento poplatek se platí ze psa staršího tří měsíců. Sazba tohoto poplatku činí až 1 500 Kč na kalendářní rok. Výše tohoto poplatku může být zkrácena až o 200 Kč, kde v zákoně máme uvedený určitý okruh osob, které mají právo na snížení tohoto poplatku (např. osoba, která pobírá sirotčí důchod). Obec může prostřednictvím obecně závazné vyhlášky u druhého a dalšího psa horní hranici zvýšit až o 50%.³⁴

Tento poplatek se zavádí nejen z fiskálních důvodů, ale i z regulačních důvodů. Obec se snaží o regulaci psů na svém území.³⁵

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatek za lázeňský a rekreační pobyt je zaveden v takové obci, ve které se nachází lázeňské místo nebo místo, které se soustřeďuje na turistický ruch. Poplatek se vybírá za účelem zvýšení nákladů obce s udržování zařízení. Poplatníkem je FO, která přechodně a za úplatu pobývá v určených místech za účelem léčení nebo rekreace, pokud neprokáže jiný důvod svého pobytu. Plátcem poplatku je obyvatel, který poskytuje ubytování. Ten je povinen vést evidenční knihu, která slouží k informovanosti o ubytovatelích a následné kontrole platební povinnosti. V evidenční knize nalezneme údaje o počtu obyvatel, jejich identifikaci a dobu jejich ubytování. Výše sazby poplatku činí až 15 Kč za každý započatý den, kde se nezapočítává den příjezdu. I zde máme určitý okruh osob, které podle zákona o místních poplatcích nepodléhají platební povinnosti (např. osoby mladší 18 let a osoby starší 70 let).³⁶

Cílem tohoto poplatku je funkce fiskální, která směřuje k určení kompenzaci obci. Zejména se jedná o zvýšení dopravní zátěže a odpadů.³⁷

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Předmětem poplatku za užívání veřejného prostranství je jeho zvláštní užívání. Zákon o místních poplatcích stanovuje taxativně zpoplatněné způsoby využívání. Zejména se jedná o provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb, reklamních zařízení, cirkusů,

---

³⁴ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §2

³⁵ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 29 s.

³⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §3

³⁷ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 40 – 41 s.

lunaparků, skládek materiálu aj.³⁸ Obec musí ve své obecně závazné vyhlášce stanovit místa, která jsou užívána jako veřejné prostranství. Platební povinnost mají FO nebo PO, které jej využívají kromě těch, kteří toto místo využívají k charitativnímu a veřejně prospěšnému účelu. Výše poplatku činí až 10 Kč za každý započatý den i započatý m². Pokud se jedná o umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může být zvýšen až o desetinásobek.³⁹

Účel poplatku je funkce regulační a částečně fiskální. Slouží k zabezpečení zájmu obce.⁴⁰

Poplatek ze vstupného

Účelem poplatku ze vstupného není jen získat příjem do rozpočtu obce, ale na druhou stranu má funkci regulační, kdy se obec snaží minimalizovat určité akce.⁴¹ Poplatníkem je FO nebo PO, která kulturní, sportovní či reklamní akce pořádá. Poplatek se neplatí u vstupného z akcí, jejichž výtěžek je určen k charitativním účelům. Obec vybírá maximálně stanovené výše 20% z vybrané částky.⁴²

Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá v lázeňských místech a místech soustředěného turistického ruchu v zařízeních, které slouží k přechodnému ubytování za úplatu. Výši poplatku nepodléhají ti, kteří jsou ubytováni v zařízeních, které slouží k přechodnému ubytování studentů a žáků. Dále do platební povinnosti nespádají zdravotnická, lázeňská, sociální a charitativní zařízení. Poplatníkem je ubytovatel, který poskytuje přechodné ubytování. Jeho povinností je vést evidenční knihu, která slouží k informovanosti účelu pobytu. Sazba poplatku činí až 6 Kč za každé využití lůžko a den.⁴³

Cílem zavedení tohoto poplatku je opět funkce fiskální, která slouží ke kompenzaci v rámci zvýšení nákladů.⁴⁴

---

³⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §4 odst. 1

³⁹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §4

⁴⁰ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 51 s.

⁴¹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 74 s.

⁴² zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §6

⁴³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §7

⁴⁴ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 89 s.

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem

Cílem tohoto poplatku je regulace aut ve vybraných částech obce či města. Tento poplatek zajišťuje ochranu přírody a historických částí obce či města.⁴⁵ Obec ve své obecně závazné vyhlášce musí stanovit, která část obce bude označena. Nikdy nesmí jít o označení celé obce. Vybraná místa jsou označena dopravní značkou ve formě zákazu. Poplatníkem je jakákoliv FO nebo PO, která si zažádala o povolení. Sazba poplatku činí až 20 Kč za den. Naopak tento poplatek neplatí osoby, které mají ve vybraných místech trvalý pobyt, vlastníci nemovitosti, osoby jim blízké, dále osoby, které užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti a osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci.⁴⁶

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Jeden z dalších způsobů platební povinnosti fyzických osob je zavedení tohoto poplatku. Poplatníkem je pouze fyzická osoba, která má v obci hlášený trvalý pobyt nebo vlastník nebo správce bytu či rodinného domu. Výše poplatku se skládá ze dvou složek. První složka činí až 250 Kč za jednu osobu. Druhá složka poplatku je stanovena částkou, která se váže k uskutečnitelným nákladům obce z předchozího kalendářního roku. Maximální výše činí až 750 Kč za osobu a rok.⁴⁷

Cílem zavedení tohoto poplatku je likvidace komunálního odpadu v obci a ochrana životního prostředí.⁴⁸

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poplatek platí poplatník tedy vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Tento pozemek se musí nacházet v katastrálním území obce. Sazba nesmí přesáhnout rozdíl ceny bez umožnění připojení a ceny s možností připojení. Výše sazby si stanoví obec prostřednictvím obecně závazné vyhlášky na 1 m² na základě znaleckého posudku.⁴⁹

---

⁴⁵ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 95 s.

⁴⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §10

⁴⁷ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §10 b

⁴⁸ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 102 s.

⁴⁹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §10c

Účelem tohoto poplatku je funkce fiskální. Kdy jde o získání části nákladů, které obci vznikly s vybudování infrastruktury.⁵⁰

Další skupinou, kterou zařazujeme do místních příjmů, jsou **platby na úseku ochrany životního prostředí**. Zejména se jedná o: poplatek za komunální odpad, poplatek za uložení odpadu na skládku, poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních, poplatek za odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatek za odnětí plnění funkcí lesa, poplatek za úhradu z dobývacích prostorů a úhradu z vydobytých nerostů, poplatek za oprávnění provádět ložiskový výzkum a poplatek za znečišťování ovzduší. Tyto platby jsou upraveny v jednotlivých zvláštních zákonech, které slouží k ochraně určitého zájmu. Výše platby pluje celá do rozpočtu obce nebo pouze její část. Tyto platby slouží k ochraně životního prostředí a plní funkci regulační.

3.1.5 Správní poplatky

Správní poplatky jsou částečným příspěvkem za činnost správních orgánů, tedy orgánů ÚSC. Poplatník zaplatí příspěvek takové obci, která pro něj vykonala správní úkon. Příspěvek je příjmem obce, která úkon učinila a slouží ke krytí nákladů. Správní poplatky jsou upraveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Poplatníkem správního poplatku je FO nebo PO, která podává žádost k provedení úkonu správního orgánu. Předmětem je správní řízení, které je upravené zvláštním právním předpisem a další činnosti, které souvisí s výkonem státní správy. Poplatek je splatný před provedením úkonu správního orgánu.⁵¹

Přílohou zákona je sazebník poplatků. Sazba je stanovena buď pevnou částkou, nebo procentem se základu poplatku, který se vyjadřuje v penězích. Základ procentního poplatku se zaokrouhluje na celé desítky korun českých nahoru.⁵² V příloze najdeme i jiné důležité pojmy, které spolu souvisejí např. poplatník, předmět poplatku, osvobození od poplatku a správy poplatku aj.

---

⁵⁰ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 117 s.

⁵¹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁵² zákon č. 155/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů §4

3.2 Nedaňové příjmy

Druhou největší skupinou příjmů obce jsou nedaňové příjmy. Mezi ně zahrnujeme příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, sankční pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů a ostatní příjmy. Tyto příjmy vychází z vlastní iniciativy obce. Obec uskutečňuje takové aktivity, aby získala, co největší příjem do rozpočtu obce.⁵³

3.2.1 Příjmy z vlastního podnikání

Tento druh příjmů je závislý na rozhodování volených orgánů obce. Umožňuje vyrovnávat hospodaření obce. Některé tyto příjmy mají charakter příjmů běžných či kapitálových. Do této kategorie zařazujeme následující příjmy: zisk z municipálního podniku, podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem, příjmy z pronájmu nebo z prodeje majetku a z finančního investování.

Příjem ze zisku municipálních podniků je závislý na počtu a velikosti podniků, které poskytují služby občanům a jiným subjektům. Tento příjem je charakterizován podle činnosti podniku a výše jeho poplatku. Pokud poskytuje služby, které jsou zřízené za účelem hospodaření na neziskovém principu, je příjem do rozpočtu obce výjimečný a nepravidelný.

Prostřednictvím majetkové účasti rozhodují volené orgány obce. S nevýhodou tohoto podnikání jsou spojená určitá rizika. Předpokladem podnikání obce je dosahování zisku nebo v opačném případě ztráta.⁵⁴

Do skupiny příjmů z pronájmu a prodeje majetku řadíme druh majetku k pronajmutí nebo prodeji. Nejvýznamnějším majetkem je půda. O tomto rozhoduje zastupitelstvo obce. Prodává se či pronajímá takový majetek, který je nepotřebný a přebytečný. Prodej či pronajmutí majetku závisí na ekonomické analýze, pomocí které se zhodnotí, jestli je příjem pro obec výhodný či není. Prodejem majetku získá obec jednorázový příjem do svého rozpočtu, který se nebude následně opakovat. Pomocí pronajmutí obec naopak získá opakující se příjem do svého rozpočtu.⁵⁵

Mezi příjmy z finančního investování řadíme formy terminovaného vkladu a investice pomocí cenných papírů.⁵⁶

---

⁵³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 281 s.

⁵⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. 267 – 270 s.

⁵⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 95 s.

⁵⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. 267 – 270 s.

3.2.2 Uživatelské poplatky

„Obce využívají uživatelské poplatky za již klasické lokální služby – smíšené veřejné statky, které zabezpečují pro občany.“⁵⁷ O uživatelských poplatcích rozhodují volené orgány obce, které také rozhodují o jejich výši. Stanovená výše pokrývá ekonomické náklady, které jsou spojené s produkcí veřejných statků. Poplatek pluje do rozpočtu obce. Prostřednictvím těchto poplatků obec financuje běžné výdaje.

Do této kategorie spadají následující nejčastější uživatelské poplatky: vodné, stočné, poplatky za odvoz komunálního odpadu, poplatky za parkování a hřbitovní služby.⁵⁸

3.2.3 Sankční příjmy

Radíme zde penále a pokuty, které mají sankční povahu. Výše stanovených sankčních příjmů nelze naplánovat, protože je závislá na jednání subjektu, které vykazuje deviantní chování a je v rozporu s právní normou. Obce mohou ukládat subjektům pokuty na základě zmocnění prostřednictvím zákona. Např. zákon o přestupcích umožňuje projednávat přestupky obcím, které si zřídí zvláštní orgán k jejich projednání.⁵⁹

Mezi jednotlivé přestupky, které mohou projednávat obce, patří: přestupky proti veřejnému pořádku, proti majetku, proti občanskému soužití, proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě, proti ochraně, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů aj.⁶⁰

3.2.4 Příjmy z mimorozpočtových fondů územní samosprávy

V rámci rozpočtu, mohou obce převést příjmy z účelových fondů. Tento druh příjmu slouží k zabezpečování neplánových potřeb, kdyby obci hrozil schodek v hospodaření, může tyto finanční prostředky využít k doplnění příjmů do svého rozpočtu.⁶¹

3.2.5 Ostatní příjmy

Do této kategorie zahrnujeme takové ostatní příjmy, které plynou do rozpočtu obce. Jedná se o: plánované příjmy a neplánované příjmy. Mezi plánované patří příjmy ze sdružování

---

⁵⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 285 s.

⁵⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 284 – 286 s.

⁵⁹ zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů §53 odst. 1, 3

⁶⁰ zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů §53 odst. 1

⁶¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 288 s.

finančních prostředků, které mají charakter běžných a kapitálových příjmů. Obce spolu s jinými obcemi na základě písemné dohody sdružují své finanční prostředky na zajišťování veřejných statků. Příkladem těchto veřejných statků je veřejná hromadná doprava.

Druhou skupinou neplánovaných příjmů jsou dary a výnosy ze sbírek. Tyto příjmy jsou charakteristické nepravidelností, nestabilitou a slouží jako doplňkové příjmy.⁶²

3.3 Nenávratné příjmy

V této kapitole se zabývám charakteristikou a rozdělením nenávratných příjmů. Zejména se jedná o dotace jako přijaté peněžní transfery od jednoho subjektu k druhému.

Dotací se rozumíme forma určitého daru tedy k poskytnutí množství finančních prostředků. Nejčastěji jdou finanční prostředky od vyšších subjektů k nižším, tedy z rozpočtu Evropské unie (dále EU), státu a kraje. Přičemž může a nemusí být stanoven konkrétní účel nebo zaměření na konkrétní výsledek. Jedná se tedy o dotace z rozpočtové soustavy do obcí, která tento přísun peněžních prostředků vnímá jako princip solidarity, efektivnosti a zásluhovosti. Rozlišujeme dotace **neúčelové, účelové, běžné, kapitálové, nárokové a nenárokové**.⁶³

Nyní se podíváme na dotace účelové a neúčelové. Do skupiny neúčelových zařazujeme takové finanční prostředky, které nejsou poskytovány na financování konkrétní potřeby. V podstatě záleží na rozhodnutí zastupitelstva, kam tyto finanční prostředky budou směřovat. Naopak účelové dotace jsou charakteristické tím, že finanční prostředky mají přesně určeno své použití. Mohou být podmíněny na požadavku spoluúčasti a bez spoluúčasti obce. Dotace bez spoluúčasti představují finanční prostředky, které jsou poskytnuty na konkrétní účel. Tato forma představuje možnost obce podílet se na spolufinancování daného účelu. Naopak na spoluúčasti jsou poskytnuty prostředky obci, kdy obec zde má povinnost vynaložit určitou sumu ze svého rozpočtu. Tyto dotace mohou být zaměřeny např. na základní vzdělání, údržbu komunikace aj.⁶⁴

Dalším rozdělením jsou dotace **běžné a kapitálové**. Mezi běžné dotace tzv. neinvestičního charakteru zahrnujeme takové peněžní prostředky, které mohou být podmíněny účastí obce či nikoliv. Podmíněné dotace zahrnují účelovou podmínku spolufinancování k uskutečnění konkrétního účelu. Tato forma zahrnuje motivační prvek,

---

⁶² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 98 s.

⁶³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 291 s.

⁶⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 91s.

který klade důraz na hospodárnost obce. Naopak pro nepodmíněné dotace je charakteristické, že se obce nepodílí na účasti při spolufinancování. Druhou skupinou dotací jsou dotace kapitálové. Jsou charakteristické svou nepravidelností a poskytují finanční prostředky na krytí investičních potřeb.

Dotace dále dělíme na **nárokové a nenárokové**. Nárokové jsou charakteristické svými danými kritérii ve vztahu ke státu. Mezi nejvýznamnější kritéria zařazujeme demografický vývoj obce, počet obyvatel v dané lokalitě, rozloha obce a délka silniční sítě. Mezi nárokové dotace zařazujeme: výkon státní správy, dopravní obslužnost, zdravotnická zařízení, hasičské záchranné sbory aj. Na nenárokovou skupinu dotací není právní nárok. Tato forma dotace se poskytuje na základě žádosti. Rozhodnutí o poskytnutí dotace musí označovat příjemce, účel, podmínky užití, výše a termín finančního vypořádání dotace.

Dotace jsou přerozdělovány z různých finančních proudů. Jeden z hlavních je poskytnutí z rozpočtové soustavy přímo z EU ze státního rozpočtu, z rozpočtových kapitol ministerstev, ze státních mimorozpočtových fondů a nakonec kraje.

Tyto finanční prostředky jsou poskytovány formou přímo nebo nepřímo. Hlavním znakem přímého poskytování dotací je, že peněžní statky z ústředního rozpočtu nebo z jakékoliv jiného, jdou přímo do rozpočtu obcí. Naopak druhá forma nepřímého poskytování dotací znamená, že jsou poskytovány přes tzv. prostředníka. Tato podoba probíhá tak, že je zřízen fond dotací do místního fondu a teprve na této úrovni dochází k přerozdělování.⁶⁵

3.4 Návrtné příjmy

Charakteristikou návratných příjmů je vrácení finančních prostředků po určitém časovém období. Jedná se o finanční výpomoc, kdy obec nemá ve svém rozpočtu dostatek finančních prostředků, které potřebuje k pokrytí svých nákladů. Návrtné příjmy se dělí na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Nevýhodou těchto příjmů pro obec je vrácení peněz v určitém časovém období a jejich úrokové zatížení. Podle mého názoru by obce měly dobře zvážit tento druh výpomoci, protože zadlužení vyvolává určité problémy v hospodaření obce. Mezi hlavní problémy patří: otázka z čeho splácet dluh, inflační dopady na ekonomiku, kursová rizika a ručení majetkem za úvěr.

---

⁶⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 291 – 305 s.

U návratných příjmů rozlišujeme úvěr, příjmy z emise obligací, návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů.⁶⁶

3.4.1 Úvěry

Nejčastějším typem návratných příjmů jsou bankovní úvěry. Tyto úvěry rozdělujeme na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Obce využívají peněžní prostředky od peněžních ústavů např. k správě majetku, přestavba budov a správa silnic aj. Úvěr je poskytována na základě žádosti, kterou schvaluje zastupitelstvo obce usnesením. Peněžní ústav, který poskytuje úvěry, si vyžádá od obce jejich analýzu minulého hospodaření a rozpočtový výhled. Zde si ověří, zda je obec schopna splatit dluh. Úvěr je poskytnutý na základě uzavřené úvěrové smlouvy mezi bankou a obcí. Jsou spláceny v určitých časových obdobích a to formou průběžnou nebo půlroční. Obec může využít následující typy. V nejčastějších případech obce ručí svým nemovitým majetkem. Mezi další typy zařazujeme: budoucí rozpočtové příjmy, kombinaci nemovitého majetku a budoucích příjmů, cenné papíry a třetí osoba jako ručitel.⁶⁷

3.4.2 Příjmy z emise cenných papírů

Tento druh se začal využívat v ČR po roce 1990. Jedná se o tzv. komunální obligace. Je to další druh příjmů, který lze získat do rozpočtu obce. Tato forma vyžaduje povolení od Ministerstva financí ČR. Je nákladná z důvodu označení cenných papírů, vydání, určení hodnoty, vedení spojené administrativy a oznámení veškerých kroků. Obdobně jako u bankovních úvěrů i zde musí zastupitelstvo schválit tento záměr. Dále musí schválit účel k použití finančních prostředků, způsob určení a splácení dluhu. Příjmy z emise cenných papírů jsou vypláceny jednou ročně.⁶⁸

3.4.3 Návratná finanční výpomoc

Jedná se o výpomoc od jiných subjektů než peněžních ústavů. Tyto finanční prostředky získávají obce od státu či jiných subjektů bezúročnou formou či s nízkou úroční sazbou. Většinou tyto prostředky musí dlužník splatit do konce rozpočtového roku. Jsou zaměřeny na investiční činnosti, které mohou být podmíněné tím, že se bude obec účastnit projektu.

---

⁶⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 306 – 314 s.

⁶⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 487 – 489 s.

⁶⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 490 – 493 s.

Nejčastějším typem subjektu je Státní fond životního prostředí a Státní fond rozvoje bydlení. Tyto fondy mohou poskytovat obcím i úvěry s velmi nízkou úroční sazbou.⁶⁹

3.4.4 Další návratné příjmy

Do této kategorie zařazujeme směnky a leasing. **Směnky** mohou používat obce na překlenutí dočasných finančních potíží či zástavu. Směnka je listinný cenný papír, který nahrazuje hotové peníze. Při použití směnky se musí dodržovat náležitosti, které upravuje směnečný a šekový zákon. Druhou formou návratných příjmů je **leasing**. Ten napomáhá obci pronajmout majetek, který slouží pro zabezpečení veřejných statků prostřednictvím leasingových společností. Zahrnuje v sobě jeden ze dvou prvků: finanční nebo operativní. Finanční prvek slouží k zajištění provozu, údržby a k prodeji. Operativní prvek nám představuje, že majetek slouží k pronajmutí.⁷⁰

---

⁶⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 493 – 494 s.

⁷⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 494 – 496 s.

4 Analýza rozpočtu Benešov

V této kapitole představím obec Benešov a její příjmovou složku za období uplynulých tří let. V této části budu postupovat metodou analýzy, kde se zaměřím na analýzu příjmové složky rozpočtu obce. Potřebné informace s daty mi byly poskytnuty obecním úřadem Benešov.

4.1 Charakteristika obce Benešov

Obec Benešov leží v Jihomoravském kraji v okrese Blansko v lokalitě Dražanské vrchoviny. Je tvořena dvěma částmi – Pavlov a Benešov. Tato obec leží 2,5 km od hranic Olomouckého kraje. Spadá pod správní obvod města Boskovice.

V obci Benešov žije 658 obyvatel. Zastupitelstvo obce je složeno z 15 členů a rada obce má 5 členů. Obec povinně zřídila výbor finanční a kontrolní. Dále jsou tam zřízeny komise pro mládež, školství, kulturu, sport, stavební komise a sbor pro občanské záležitosti.

Obec Benešov provozuje elektronickou podatelnu a elektronickou úřední desku, která slouží občanům, aby mohli lépe komunikovat s obcí. V obci je zřízena místní knihovna, Základní škola a Mateřská škola Benešov ve formě příspěvkové organizace, která slouží nejmladším občanům splnit povinnou školní docházku. Obec také zřizuje zdravotní středisko, které zahrnuje ordinaci praktického, dětského a zubního lékaře, výdejnu léků a poštu.

Obec Benešov jako všechny ostatní schvaluje svůj rozpočet každoročně. Vychází z rozpočtového výhledu pro období 2014 – 2018, který byl sestaven podle plánovaných příjmů a výdajů.⁷¹

4.2 Místní poplatky obce Benešov

V této části se budu zabývat místními poplatky v obci Benešov. Podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích obce mohou zavést v rámci své samostatné působnosti devět poplatků. Benešov prostřednictvím obecně závazné vyhlášky č. 1/2011 o místním poplatku zavedla následující místní poplatky: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z odpadů, který je upraven samostatně obecně závaznou vyhláškou.

---

⁷¹ www.benesov-u-boskovic.cz

Poplatek ze psů

Tento poplatek platí držitel psa, který má v obci trvalý pobyt nebo sídlo v územním obvodu obce a to ze psů straších 3 měsíců. Sazba poplatku činí za prvního psa 300 Kč a za druhého a každého dalšího psa 300 Kč. Pro osoby, kterým náleží snížení sazby, činí částka poplatku za prvního psa 150 Kč a za dalšího psa 300 Kč. Platební povinnost je povinen ohlásit držitel psa do 15 dnů obecnímu úřadu, ode dne jejího vzniku. Poplatková povinnost musí být nejpozději do 25. 3. kalendářního roku zaplacená za minulé období.

Poplatek za lázeňský a rekreační pobyt

Poplatek se vybírá od fyzických osob, které přechodně a za úplaty pobývají v obvodu obce Benešov za účelem léčení nebo rekreace. Sazba poplatku činí 10 Kč za osobu a každý započatý den. Ubytovatel, který poskytl ubytování, každé pololetí odvede obci vybraný poplatek, nejpozději však 10 den po uplynutí každého pololetí. Ubytovatel je povinen vést evidenční knihu.

Poplatek za veřejné užívání

Tento poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství. Za veřejné prostranství jsou označena všechny ulice a náves. Sazba poplatku je pro jednotlivá zvláštní užívání rozdílná. Např. za použití veřejného prostranství k umístění stánků, pultů, vystavěného zboží, které je užíváno krátkodobě, je sazba 10 Kč za m², při užívání dlouhodobém se jedná o 100 Kč za den. Při poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa obec rozlišuje, zda se jedná o osobní automobil, autobus či nákladní automobil. Sazba pro osobní automobil je 500 Kč ročně a za autobus či nákladní automobil činí 2 000 Kč. Od tohoto poplatku jsou osvobozeny osoby zdravotně postižené, kterým bylo vyhrazeno trvale parkovací místo na veřejném prostranství. Splatnost poplatku nastává před započítáním užívání či nejpozději na místě.⁷²

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Posledním poplatkem obce je poplatek za odpad. Je upraven samostatně obecně závaznou vyhláškou č.2/2012. Platí jej fyzická osoba, která má na území obce trvalý pobyt nebo má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům. Další osoby, které

---

⁷² obecně závazná vyhláška: obce Benešov č. 1/2011

jsou považovány za poplatníka, nám upravuje zákon o místních poplatcích. Poplatková povinnost vzniká dnem vzniku trvalého pobytu na území obce a zaniká dnem ukončení trvalého pobytu. Poplatník má povinnost ohlašovací a to nejpozději do 15 dnů, kdy mu platební povinnost vznikla. Sazba poplatku se skládá ze dvou částí. První část je stanovena zákonem na 250 Kč a druhá část poplatku je stanovena ze skutečných nákladů obce z předchozího roku za sběr a svoz netříděného odpadu také na 250 Kč. Poplatek je splatný nejpozději dne 31. března příslušného kalendářního roku.⁷³

Tabulka č. 1 nám bezpochyby ukazuje, který z poplatku přináší největší výnos. Jedná se o poplatek za provoz, sběru, třídění a odstraňování komunálního odpadu. Při přepočtu výsledku jsem zjistila skutečnou výši poplatku na jednoho obyvatele. Přičemž tato částka činí 500 Kč, ale skutečné náklady jsou 536 Kč.

Tabulka č. 1 – výnosy místních poplatků

Místní poplatek	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
poplatek ze psů	16 800 Kč	16 800 Kč	23 800
poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	17 320 Kč	15 870 Kč	10 900 Kč
poplatek za užívání veřejného prostranství	6 700 Kč	7 800 Kč	5 300 Kč
poplatek z odpadů	299 398 Kč	346 796 Kč	352 436 Kč
Celkem	340 218 Kč	387 266 Kč	392 436 Kč

Z této tabulky můžeme vyčíst, že se rok od roku pro obec Benešov příjem z výnosů místních poplatků zvyšuje. Tento důsledek může za to, že do obce Benešov přibývají stále noví občané. Ale místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt ve srovnání roku 2012 s rokem 2014 ubývá. Jeden z možných důvodů je ten, že lidé nemají dostatek finančních prostředků pro rekreační pobyty nebo spíše vyhledávají rekreace mimo území ČR.

⁷³ obecně závazná vyhláška: obce Benešov č. 2/2012

Graf č. 1 uvádí procentuální výnosy poplatků v obci Benešov. Z grafu vyplývá, který poplatek má největší výnos. Poplatek z odpadů tvoří největší část, oproti němu poplatek za užívání veřejného prostranství je zcela nepatrný.

Zdroj vytvořený na základě podkladů obce Benešov

4.3 Analýza rozpočtu obce Benešov

Stejně jak pro všechny obce, regiony či kraje, tak i pro obec Benešov nejvyšší část příjmů zahrnují daňové příjmy. Zejména se jedná o majetkové daně, důchodové daně a spotřební daně, které tvoří největší část příjmů podle zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

V tabulce č. 2 můžete vidět výnosy ze skupiny daňových příjmů. Tabulka obsahuje konkrétní výčet daňových příjmů za uplynulé tříleté období a poslední sloupec nám znázorňuje celkový součet výnosů za každé jednotlivé roční období.

Daň	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
DPFOZČ	1 118 674,03	1 576 413,45	1 677 497,42
DPFOSVČ	61 107,94	29 370,58	20 231,95
DPFOKV	113 084,40	160 241,07	183 130,65
DPPO	1 110 887,00	1 534 469,83	1 738 632,00
DPPOOBCE	66 500,00	75 240,00	88 540,00
DPH	2 093 777,00	3 312 464,34	3 487 595,00
DPNEM	454 554,41	406 349,04	433 194,30
CELKEM	5 018 585,14	7 094 548,31	7 628 820,97

Zdroj: vytvořené autorem na základě podkladů od obce Benešov

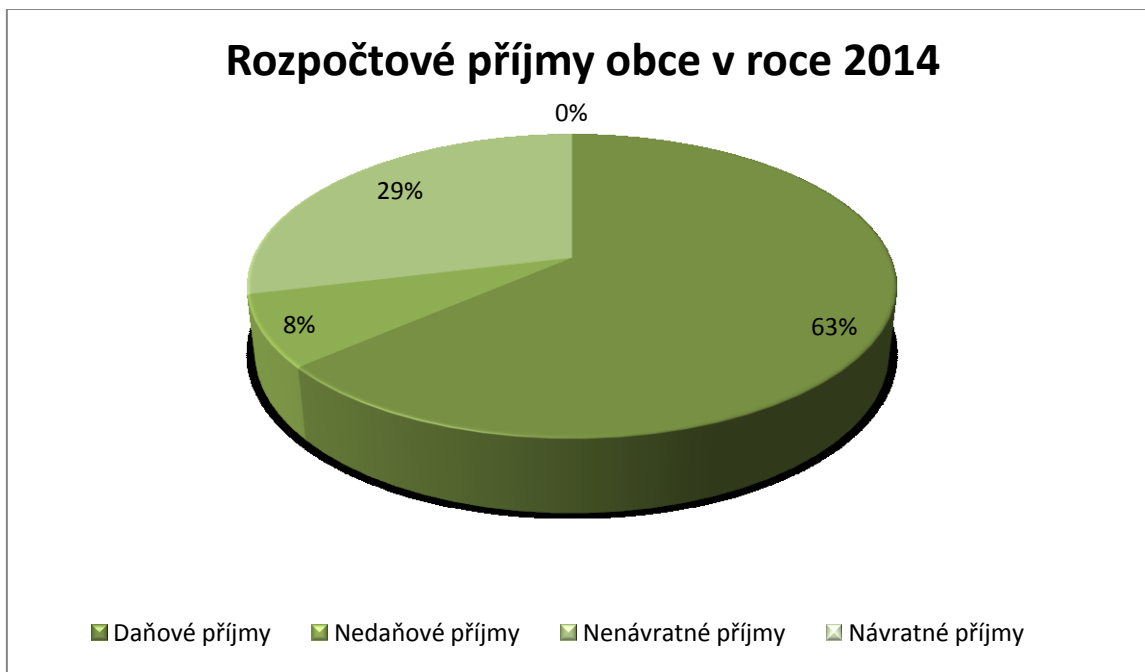
Vysvětlivky:

- DPFOZČ – daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
- DPFOSVČ – daň z příjmů fyzických osob ze SVČ
- DPFOKV- daň z příjmů fyzických osob z kapitálních výnosů
- DPPO – daň z příjmů právnických osob
- DPPOOBCE – daň z příjmů právnických osob za obce
- DPH – daň z přidané hodnoty
- DPNEM – daň z nemovitých věcí

Na základě tabulky č. 2 můžeme říci, že výnos z daňových příjmů za poslední tříleté období se zvyšuje. Nejvyšší roční výnos byl v roce 2014. Otázkou proč je v roce 2012 roční výnos příjmů tak malý oproti roku 2014. Podle mého názoru je jedním z možných důvodů ten, že nejen obce, ale spíše celá ekonomika se vzpamatovávala z ekonomické krize. Další důvod by mohl být, že byla vysoká nezaměstnanost oproti následujícímu období.

Celkové příjmy obce

Příjmy obce se dělí do čtyř hlavních skupin. Jedná se o daňové příjmy, nedaňové příjmy, nenávratné a návratné příjmy. Tyto čtyři skupiny si dále rozdělíme do grafu, kde zjistíme, která ze skupin tvoří největší a nejmenší část příjmů obce Benešov.

Zdroj: vytvořené autorem na základě podkladů od obce Benešov

Graf č. 2 nám jasně ukazuje, že daňové příjmy tvoří největší část příjmů obce. Naopak obec v roce 2014 nemá žádné návratné příjmy. Domnívám, že zastupitelstvo obce si je plně vědomo, že návratné příjmy pro rozpočet obce přináší své výhody, že obec může spravovat věci pro občany obce, ale na druhou stranu, když obec požádá o návratný příjem, musí dále počítat, že každý měsíc po dobu několika let nebude moct pro své občany cokoliv spravit či něco nového vybudovat.

4.4 Zhodnocení hospodaření

Předpokládaný rozpočet pro rok 2014 se o necelé čtyři miliony korun lišil se skutečným rozpočtem. Pro obec tyto příjmy byly hodně příznivé. Důvodem navýšení příjmů bylo získání finančních prostředků z různých investičních dotací. Tyto finanční prostředky obec využila k zajištění běžného chodu obce Benešov, dále investovala do požární ochrany a do jiných oblastí.

Chápu, že v dnešní době je těžké odhadnout, jestli obec obdrží nenávratné příjmy, tedy dotace do svého rozpočtu pro realizaci svých potřeb a tyto finanční prostředky zahrnout do rozpočtu pro příští rok.

Oproti roku 2012 byl rok 2014 daleko příznivější. Zejména se jedná o příjmy daňové, kdy výnos do rozpočtu obcí plyne z přerozdělování na státní úrovni. Daňové výnosy budou mít stále pro obce stabilnější charakter, protože obce jako takové budou počítat s navýšením výnosu z daní o nějakou část, se kterou budou moci počítat a pomocí ní realizovat své potřeby.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na systematické uspořádání příjmové složky rozpočtu obce. Vycházela jsem z platných právních předpisů a odborných publikací, které se dotýkají této problematiky.

V této práci se mi podařilo dosáhnout stanovených cílů, jež jsou uvedeny v úvodu. Tato práce je rozdělena do čtyř kapitol. První tři vymezují teoretické poznatky, které jsem se dozvěděla z níže použitých zdrojů. Poslední část je zaměřena na konkrétní příjmovou složku obce Benešov.

V prvních dvou kapitol jsem vymezila základní pojmy, které úzce souvisí s problematikou rozpočtu obce. Jedním ze dvou hlavních pojmů považuji obec jako základně územně samosprávný celek. Je tvořena společenství občanů a územím. Obec je forma PO, která v rámci své samostatné působnosti hospodaří podle vlastního rozpočtu a vlastní majetek. Za druhý hlavní pojem jsem uvedla pojem rozpočet. Je to ekonomický nástroj, který slouží k fungování a zajištění činností obce. Při jeho sestavování se obec řídí rozpočtovým výhledem, zásady a legislativou.

Jádrem mé práce byla příjmová složka rozpočtu obce. Tato oblast je vymezena v třetí kapitole. Příjmová složka se skládá z daňových, nedaňových, návratných a nenávratných příjmů. Největší část rozpočtu tvoří daňové příjmy. Mezi tuto skupinu jsem zařadila místní poplatky. Tento druh příjmů je upraven zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Právní předpis ukládá možnost obcím v rámci samostatné působnosti stanovit si jakýkoliv poplatek ze soustavy místních poplatků a nastavit jeho výši. Obec tuto možnost využívá prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Tato část daňových příjmů neprodukuje nejvyšší podíl na zisku. Naopak značný příjem do rozpočtu obce mají důchodové daně. Jedná se o daně z příjmů fyzických a právnických osob. Tato podskupina příjmů je rozdělována na celostátní úrovni. Obce v rámci své samostatné působnosti nemusí nikomu hlásit o vynaložení těchto finančních prostředků. Opět zde platí autonomní postavení obce. Na druhou stranu nepřijemnou složku rozpočtu obce tvoří návratné příjmy. Obec zde má zcela nezávislé postavení o rozhodování těchto příjmů. Zejména se jedná o propůjčení peněžních prostředků od jiných subjektů. Ale zde má obce možnost i druhé strany. Zejména se jedná o nenávratnou složku. Do této skupiny jsem zařadila dotace. Tato forma je obcím poskytnuta na základě žádosti. Polední část tvořící příjmovou složku jsou nedaňové příjmy. Obec v tomto úseku hospodaří se svým majetkem. Nepotřebný a neúčelný majetek může pronajmout nebo prodat, kde tyto finanční prostředky spadají do rozpočtu.

Poslední kapitolu bych nazvala jako praktickou část. V této části jsem vycházela z teoretických poznatků a následné aplikaci na příjmovou složku rozpočtu obce Benešov. V praktické části jsem se zaměřila na konkrétní příjmovou složku. Vycházela jsem z údajů, které mi byly poskytnuty od obecního úřadu Benešov. Obec Benešov má stanovené čtyři druhy poplatků. Zjistila jsem, že největší část podílu místních poplatků tvoří místní poplatek z odpadů (90%). Naopak nejmenší zisk je z poplatku veřejného užívání. Jak jsem výše uvedla, že daňové příjmy tvoří nejvyšší část příjmů, je tomu tak i u obce Benešov. Tato část reprezentuje 63% z celkových příjmů. Na druhou stranu obec Benešov v roce 2014 nepožádala o návratné příjmy.

Závěrem této práce bych chtěla poukázat na různé pohledy systematického uspořádání příjmové složky obce a různé odlišnosti pohledů na sestavení rozpočtu. Občan jakékoliv obce by řekl, že to není nic těžkého. Podle mého názoru není zcela jednoduché sestavit jakýkoliv rozpočet, ať už se jedná o místní nebo státní.

Abstrakt

Rozpočet je důležitý ekonomický nástroj, který slouží k zajištění činností obce. Schvaluje se na období 1 roku. Schvaluje ho zastupitelstvo obce. Skládá se ze dvou složek: příjmová a výdajová. Tato práce se zabývá příjmovou složkou.

Tato bakalářská práce je rozdělena do 4 kapitol. Na začátku práce jsem vymezila základní pojmy, které úzce souvisí s problematikou rozpočtu. Jedná se o: veřejná správa, obec jako základně územně samosprávný celek, rozpočet obce, zásady rozpočtu a rozpočtový proces. Cílem práce je příjmová složka. Tato část práce se nachází v 3. kapitole. Příjmy rozdělujeme do 4 základních skupin: daňové, nedaňové, návratné a nenávratné. Poslední kapitola je věnována praktickému zavedení teoretických vědomostí aplikovaných na příjmovou složku rozpočtu obce Benešov.

Abstract

The budget is an important economic instrument which is used to function municipal activities. It is approved for the period of 1 year. The municipal council approves it. It consists of two section: revenue and expenditure. This bachelor work follows up the revenue section.

It is divided into four chapters. In the beginning of the bachelor work, I specified basic terms which are connected with issues budget. There are: public administration, municipality as a basic territorial autonomous, budget, budget principle and budget process. The revenue section is object of the bachelor work. This part is in third chapter. The revenue section is divided into four groups: taxation, untaxation, returnable and irretrievable. The last chapter of work is devoluted to the practical introduction of theoretical knowledge applied to the revenue section budget of municipality Benešov.

Klíčová slova

Veřejná správa, státní správa, samospráva, obec, obecný rozpočet, rozpočtová skladba, zásady rozpočtu, rozpočtový proces, příjmy, místní poplatky, poplatek, zákon

Key words

Public administration, state administration, autonomous, municipality, municipality budget, budget structure, budget principle, budget process, revenue, municipalities charges, charges, law

Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace:

- BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 741 s.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 826 s.
- MARKOVÁ, H., BOHÁČ, R. *Rozpočtové právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. 248 s.
- MRKÝVKA, Petr a kol. *Finanční právo a finanční správa: 1. díl*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 404 s.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. 268 s.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 373 s.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 634 s.
- PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 220 s.
- PELC, Vladimír. *Místní poplatky: Úplné znění zákona o místních poplatcích s poznámkami*. 3. vydání. Praha: Linde, 2008. 303 s.
- PROVAZNIKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s.
- PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7. vydání. Brno: Vydavatelství Masarykova Univerzita, 2007. 418 s.

Právní předpisy:

- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení předsednictva ČNR 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 155/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

obecně závazná vyhláška obce Benešov č. 1/2011

obecně závazná vyhláška obce Benešov č. 2/2012

Internetové zdroje:

www.benesov-u-boskovic.cz